

Οι ελληνόφωνες εστίες του Λιβάνου

Περισσότεροι από 10.000 Έλληνες κρητικής καταγωγής, χριστιανοί ορθόδοξοι και μουσουλμάνοι, ζουν εδώ και 100 χρόνια στον Λίβανο διατηρώντας το κρητικό ιδίωμα της ελληνικής γλώσσας. Σήμερα στη Βηρυτό ζουν περίπου 3.500 άτομα ελληνικής καταγωγής, ενώ στα Βόρεια του Λιβάνου, λίγα χιλιόμετρα από τα σύνορα με τη Συρία, ζουν περίπου 7.000 ελληνικής -κρητικής καταγωγής μουσουλμάνοι.

της Αγγέλας Φωτοπούλου

Οι ελληνόφωνες εστίες του Λιβάνου αποτέλεσαν μέρος της ανακοίνωσης της γλωσσολόγου Ρούλας Τσοκαλίδου σε διημερίδα του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας για τη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας, που πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη.

Όπως επισήμανε η κ Τσοκαλίδου, "οι κυριότερες εστίες του ορθόδοξου ελληνισμού στο Λίβανο είναι η πρωτεύουσα Βηρυτός και η Τρίπολη στα βόρεια της χώρας, ενώ η ίδια η Ελληνική Κοινότητα αριθμεί 200 μέλη. Ταυτόχρονα υπάρχει και η Ελληνική Λέσχη με αυτόνομη διοίκηση, η οποία απαρτίζεται από νεαρά μέλη της Ελληνικής Κοινότητας και η δράση της εστιάζεται στη διατήρηση της ελληνικής ταυτότητας".

"Αξιοσημείωτο είναι ότι η πρώτη ελληνική κοινότητα με την επωνυμία «Φιλόπρωτος Ελληνική Κοινότης Βηρυτού» ιδρύθηκε το 1926, πολύ πριν από την ανεξαρτητοποίηση του Λιβάνου, με άδεια της τότε λιβανέζικης κυβέρνησης και της Γαλλικής Αρμοστείας, ενώ αμέσως μετά ακολούθησε η ίδρυση της Αστικής Ελληνικής Σχολής. Την ίδια περίοδο ιδρύθηκαν επίσης η Ένωση Ελληνίδων

Κυριών και ο αθλητικός σύλλογος «Αετός», ο οποίος εξελίχτηκε αργότερα στην Ελληνική Λέσχη Βηρυτού", πρόσθεσε η κ Τσοκαλίδου.

Τη σημαντικότερη οργανωμένη προσπάθεια διατήρησης και διάδοσης της ελληνικής γλώσσας στο Λίβανο αποτελεί η ίδρυση του σχολείου ελληνικής γλώσσας Βηρυτού, το οποίο ενισχύεται από την ελληνική πολιτεία με την αποστολή αποσπασμένου δασκάλου. Ο μέσος όρος των εγγεγραμμένων όπως ανέφερε η κ Τσοκαλίδου, είναι 100 άτομα ελληνικής και μη ελληνικής καταγωγής, ενώ το μέσο ποσοστό αυτών που ολοκληρώνουν τη σχολική χρονιά είναι 50-60%.

"Στην Τρίπολη του Βορείου Λιβάνου λειτουργεί εδώ και 40 χρόνια Ελληνική Λέσχη για τους ορθόδοξους ελληνόφωνους με Σχολείο Ελληνικών που στοχεύει στη διατήρηση της ελληνικής συνείδησης στην περιοχή. Οι δραστηριότητες της Λέσχης διακόπηκαν κατά τη διάρκεια του πολέμου, ενώ τα τελευταία τρία χρόνια λειτουργεί πάλι δωρεάν σχολείο ελληνικής γλώσσας με 90 μαθητές (60 ενήλικες και 30 παιδιά), από τους οποίους 50 είναι ελληνικής

Κρητικής καταγωγής οικογένεια στην Τρίπολη του Β. Λιβάνου Ιούλης 1998.

Οι αποσπασμένοι δάσκαλοι

από την Ελλάδα δεν επαρκούν.

Είναι αναγκαίο να καλλιεργείται

ένα κλίμα που θα ενισχύει

την ελληνομάθεια, ξεφεύγοντας

από τις παρωχημένες εθνοθηρη-

σκευτικές φόρμες...

καταγωγής", συνέχισε η κ Τσοκαλίδου τονίζοντας ότι είναι αξιοσημείωτο το ενδιαφέρον ατόμων μη ελληνικής καταγωγής στο Λίβανο για την ελληνική γλώσσα".

Στο Βόρειο Λίβανο, λίγα χιλιόμετρα μακριά από τα σύνορα με τη Συρία, υπάρχει ο κρητικής καταγωγής μουσουλμανικός πληθυσμός, ο αριθμός του οποίου μπορεί να ανέρχεται και στις 7.000 άτομα και ο οποίος διατηρεί μετά από 100 χρόνια παρουσίας εκεί, ένα ιδιαίτερα υψηλό βαθμό ελληνοφωνίας και συγκεκριμένα της κρητικής διαλέκτου.

Ο πληθυσμός αυτός έχει χαμηλό κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο και, εκτός από μεμονωμένες περιπτώσεις, δεν είχε την ευκαιρία να διδαχτεί την ελληνική γλώσσα στο σχολείο, ενώ λόγοι πολιτικής φύσης τον έχουν οδηγήσει σε απομάκρυνση από την μητροπολιτική Ελλάδα. Η γνώση των ελληνικών της ομάδας αυτής περιορίζεται στον προφορικό λόγο, ενώ η γνώση και χρήση της κρητικής διαλέκτου από τη νέα γενιά Κρητικών έχει αρχίσει να περιορίζεται επικίνδυνα τα τελευταία χρόνια και οι μεγαλύτεροι εκφράζουν την ανησυχία τους για τη διατήρηση της ελληνομάθειας των

παιδιών τους. Τώρα, με την ηθική κυρίως και επιστημονική συμπαράσταση του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας, γίνεται προσπάθεια για τη στήριξη ενός σχολείου ελληνικών στο Βόρειο Λίβανο, όπου για πρώτη φορά θα ενθαρρύνονται μουσουλμάνοι και ορθόδοξοι ελληνικής καταγωγής να παρακολουθούν ένα κοινό ευέλικτο πρόγραμμα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, τόνισε η κ Τσοκαλίδου.

Οι αποσπασμένοι δάσκαλοι από την Ελλάδα δεν επαρκούν είπε και πρόσθεσε: "Είναι αναγκαίο να καλλιεργείται ένα κλίμα που θα ενισχύει την ελληνομάθεια, ξεφεύγοντας από τις παρωχημένες εθνοθηρησκευτικές φόρμες. Η επαφή με τη σύγχρονη Ελλάδα, είτε μέσα από τη λειτουργία ενός Κέντρου Ελληνικού Πολιτισμού στην περιοχή θα δημιουργούσε, τόσο για τους ορθόδοξους, όσο και για τους μουσουλμάνους ελληνικής καταγωγής Λιβανέζους, πρόσφορες προϋποθέσεις, τόσο για τη διατήρηση της γλώσσας τους όσο και για τη διατήρηση της ελληνικής εθνοτικής ταυτότητας, όπως αυτοί επιλέγουν να την προσδιορίσουν με κριτήρια που αρμόζουν στην ιστορική και πολιτισμική τους πραγματικότητα". ■